NUMMER 71 EEN UITGAVE VAN HET ARCHIEF JEAN DULIEU FEBRUARI 2017

SALOMO BODE

Op 4 en 5 maart 2017 wordt tijdens De Stripdagen in Rijswijk *Paulus en Salomo* gepresenteerd, het voorlaatste deel in de reeks GOUDEN KLASSIEKERS. Er zijn twee versies, een handelseditie en een beurseditie in een genummerde oplage van 150 exemplaren.

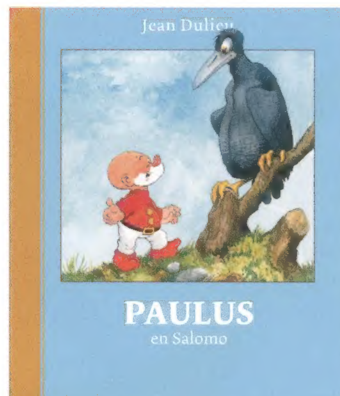
Nieuwe Gouden Klassieker

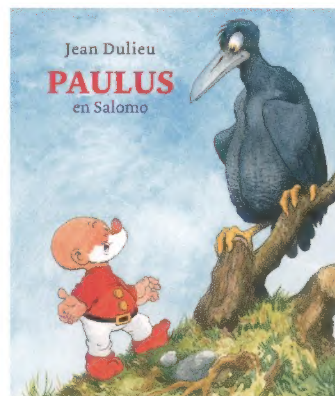
Salomo is een sterke vogel en met zijn scherpe snavel heeft hij Paulus vaak beschermd tegen de rotstreken van Eucalypta. Maar de raaf is ook buitengewoon ijdel en eigenwijs. En dat zijn nou precies de punten waarop de heks hem dit keer onderuit haalt. Salomo trapt in haar val en lijkt reddeloos verloren.
Nu zijn de rollen omgedraaid en is het de kleine boskabouter die op zoek moet naar zijn verdwenen vriend. Een cruciale rol is daarbij weggelegd voor Gregorius. Met hangen en wurgen slaagt Paulus erin om de das, tussen twee snurken door, precies de juiste informatie te ontfutselen. Waarna het verhaal een goede wending kan nemen en de rust in het grote bos terugkeert.
Het boek bevat weer veel pentekeningen plus de vier oorspronkelijke aquarellen. Eén daarvan, het pannenkoeken eten met Eucalypta, werd alom bekend toen de plaat jaren geleden werd gebruikt om er een *Paulus*-puzzel van te maken.
Aan beide versies van het boek is een kleurrijk dossier toegevoegd, waarin uitgebreid wordt

De mysterieuze verdwijning van Salomo

ingegaan op het grappige karakter van de raaf. Salomo is weliswaar een geleerde vogel, maar hecht met zijn hoge hoed en heel veel brillen ook waarde aan overdreven uiterlijk vertoon.
In de handelseditie behandelt het dossier de herkomst van Salomo als getekend personage en daarnaast zijn vaak niet al te gemakkelijke omgang met het andere geslacht.
Het dossier in de beurseditie (honderdvijftig genummerde exemplaren met aflopend omslag) gaat in op de herkomst van de raaf als karakter en bevat interessante illustraties waaronder een schetspagina plus twee bijzondere aquarellen.

Gouden Klassiekers
deel 13
Paulus en Salomo

HANDELSEDITIE
ISBN 978-90-6447-045-5
€ 17,50

BEURSEDITIE
ISBN 978-90-6447-147-6
€ 22,50

POST VOOR PAULUS

Een selectie uit de vele brieven en e-mails die u ons in de afgelopen periode toestuurde. De afzenders kregen de Paulus-boekenlegger toegestuurd.

Wazig beeld

Wat zat er weer een geweldige kerstkaart bij het decembernummer van jullie Bouterbode, *met kerstraaf Salomo als stralend middelpunt! En wat leuk daarna te constateren dat het openingsartikel in het blad een verlengstuk van die kaart was.*
Door al die kaarsen op Salomo's snavel was er uiteraard geen plaats voor die vette bril die hij soms draagt. Ik heb zelfs het idee dat hij vroeger wel eens meer dan een enkele bril droeg. Staat dat goed op mijn netvlies of is het een valse herinnering?

Erik van Dalen
ZOETERMEER

Salomo vond vaak dat hij een geleerde vogel was en verhoogde die status met het dragen van een hoed en een bril. In *Paulus en Wawwa* droeg hij zelfs drie brillen. Een normaal wezen zou met drie brillen over elkaar behoorlijk wazig zien, maar voor de raaf leek dat geen probleem.
De oplossing vonden we in strook 2963 van de oude krantenstrip, waarin Salomo tijdens een warrige discussie zijn bril op de neus van Paulus zet. Het lijkt daarbij of Paulus door een paar dikke glazen kijkt, maar het tegendeel is waar:
'Kijk eens hier, Paulus,' zei Salomo toen.
'Ik kijk al, maar ik zie niets bijzonders, want er zitten geen glazen in jouw bril,' zei Paulus.
'Dat is ook zo, sprak Salomo, 'maar het hindert niet.'
Weer een raadsel opgelost!

– DE REDACTIE

Een hele grote Salomo

Op zoek naar mooi materiaal voor de dossiers van de nieuwe uitgave *Paulus en Salomo*, kwamen we in contact met een Dulieu-verzamelaar die ons twee grote uitgezaagde figuren liet zien. Het eerste paneel betrof Paulus zelf zoals die ook op de envelop van de *Bouterbode* staat, het andere een ludieke, volkomen doorgedraaide Salomo.
En als we groot zeggen, dan bedoelen we ook groot, want Salomo was van zijn snavel tot z'n staartveren bijna een meter breed!

Beide stukken werden lang geleden verworven, samen met andere zaken die ooit als etalagemateriaal waren gebruikt.
In die zin is het aan te nemen dat deze Paulus en Salomo eveneens voor dit doel werden vervaardigd en hoogst waarschijnlijk bij het eerste verschijnen van *Paulus en Salomo* in 1963.
De hamvraag blijft natuurlijk of ze daadwerkelijk aan Dulieu kunnen worden toegeschreven. Ze zijn prachtig gemaakt en te professioneel om ze als huisvlijt af te doen. 'Als je de Salomo met zijn kop naar beneden plaatst, dan ontstaat daar onder een ruimte waar ik me zo een standaard met het boek in kan voorstellen,' licht de huidige eigenaar toe.
Daar staat echter tegenover dat Dulieu in het verleden wel vaker grote objecten schilderde, maar dan net iets verfijnder werkte dan op deze – overigens zeer knappe – raaf is te zien. Het materiaalgebruik wijst erop dat dit vermoedelijk een eenmalig project was voor een boekhandelaar die – terecht – zeer enthousiast was over het werk van Dulieu.
In de jaren tachtig reed ik dagelijks met het spoor op en neer naar m'n werk en zat ik op de terugweg steevast in dezelfde coupe met iemand die etalages van De Bijenkorf in Amsterdam verzorgde. Van hem leerde ik wat je met een paar goede handen en een grote dosis kunstzinnige

De andere Jan van Oort

In december 2014 haalde Jan van Oort het programma Tussen Kunst en Kitsch. Zoals in *Bouterbode* 61 was te lezen was dit een andere kunstenaar dan de schepper van *Paulus de boskabouter*, maar wel een begenadigd tekenaar.

Daarom komen we op hem terug nu er in het Zaans Museum bij de Zaanse Schans voor het eerst in een tentoonstelling van alle 35 Verkade-albums die er uitgegeven zijn de kwetsbare originele aquarellen te zien zijn. Net als *Paulus* horen deze albums bij het Nederlandse collectieve geheugen.

Bijna was dit alles verloren gegaan. In 1990 werd Verkade overgenomen door het Britse United Biscuits. Maar toen men het hoofdkantoor op een gegeven moment wilde verhuizen, dreigde het archief met alle plaatjes en albums in de container te verdwijnen.

Dankzij de inspanningen van de laatste Verkade-directeur Erik Verkade en vooral de voormalige directiesecretaresse An Zegwaard is dit voorkomen. In 1997 werd de Stichting Behoud Cultureel Erfgoed Verkade opgericht die het gehele archief overnam. Vanaf 2001 is aan de grootscheepse restauratie van de ruim 3.782 originele plaatjes van de beroemde Verkade-plaatjes-albums gewerkt.

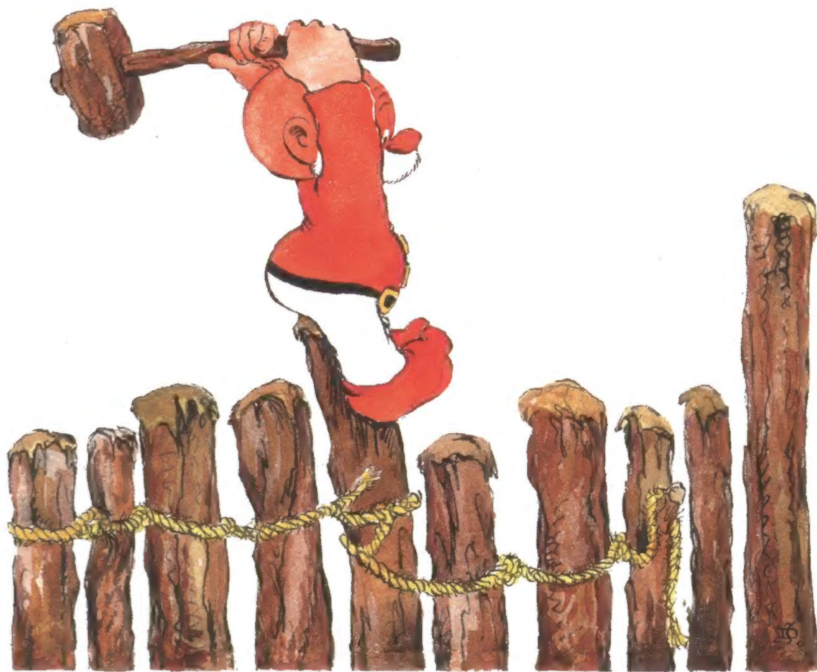

creativiteit voor elkaar kon krijgen. Ik zie hem er zo voor aan dat hij dit meesterstukje voor elkaar kreeg. Dergelijke mensen zouden het schilderen van zo'n grote Salomo, als onderdeel van een kinderboekenetalage, een uitdaging hebben gevonden. Maar hoe het echt zit zullen we waarschijnlijk nooit weten. ..

Tot eind april wijdt het Zaans Museum in de *Verkade Experience* een tentoonstelling aan *De albums van Verkade*. Daarin is een dwarsdoorsnede uit de albums te zien en highlights uit de originele albumaquarellen. Elk kwartaal wisselt men de plaatjes omdat ze te kwetsbaar zijn om continu te laten zien en wordt een nieuwe selectie getoond van werk van ondermeer Willem Wenckebach, Jan Voerman jr. en... Jan van Oort!

Na enig graaf- en spitwerk in het Archief Jean Dulieu vonden we de oorspronkelijke tekening terug waaruit Salomo werd losgemaakt en uitvergroot. Het betreft een *Paulus*-aflevering uit een *Margriet* van 1964, waarin de raaf het weer eens aan de stok heeft met het vrouwelijk geslacht. Het doel 'etalageartikel bij het verschijnen van het boek in 1963' zal het daarom niet geweest zijn.

DE PANNENKOEKPOOT – door Jean Dulieu

Op een dag ontdekte Paulus geheimzinnige, pannenkoekvormige sporen in het grote bos. En omdat hij geen idee had welk beest dergelijke sporen maakte, had hij hem voor het gemak maar de 'pannenkoekpoot' genoemd.
'Ik moet mij verdedigen,' zei hij met een zorgelijk gezicht. 'Ik moet van mijn boom een soort fort maken, dat sterk genoeg is om de aanval van een pannenkoekpoot te doorstaan!'
En zo ging Paulus aan de slag. Hij zwaaide met een geweldige hamer en gaf dreunende slagen op de palen, die een omheining gingen vormen om zijn boom.
Het werd een stevige omheining van dikke palen, die samen nog eens verbonden werden met sterk, taai touw. 'Als die pannenkoekpoot het nou maar niet in zijn domme hersens haalt om te komen voor ik klaar ben,' zuchtte Paulus. 'Dit moet eerst af! Al moet ik ook dag en nacht doorwerken. En dan ga ik nog een valdeur maken en een ophaalbrug en een slotgracht en een uitkijktoren en... oooooo, wat heb ik nog een boel te doen voor dat beest komen mag!'
Uren later was de boskabouter nog steeds druk bezig zijn boom in staat van verdediging te brengen. De pannenkoekpoot, het geheimzinnige beest dat grote ronde sporen maakte, had zich gelukkig nog niet laten zien. Dat was maar goed ook, want het kabouterfort was nog altijd niet klaar. De valdeur was er nog niet en de ophaalbrug ook niet en evenmin de slotgracht en de uitkijktoren. Zelfs de palen van de omheining zaten nog niet allemaal in de grond. En juist toen Paulus boven op zo'n paal even zat uit te blazen, hoorde hij opeens voetstappen.
'Daar zal je 'm hebben!' dacht hij en hij kneep meteen allebei zijn ogen stijf dicht, in de hoop dat de pannenkoekpoot hem dan niet zou zien. Maar dat hielp natuurlijk niet. Een heel harde stem schetterde vlakbij de kabouteroren:
'Hédaar, wat voer jij uit, daar boven op die paal?'
Paulus slikte even, maar voelde zich tegelijkertijd machtig opgelucht, want hij had duidelijk de stem van Salomo herkend. Hij deed zijn ogen dus maar weer open en zei: 'Ik zal het je allemaal wel uitleggen, Salomo. Je moet weten dat er een heel groot en verschrikkelijk gevaarlijk ondier in het bos is gekomen...'
'Hoe groot?' vroeg Salomo, die ervan hield om de dingen precies te weten.
'Iets groter dan een olifant,' zei Paulus, 'en hij is zwaarder ook en véééél sterker.'
Salomo trok een zorglijke rimpel in zijn voorhoofd en mompelde: 'Zozo, dat is niet mis.'
'Nee, dat is het zeker niet,' vervolgde Paulus. 'Maar het ergste is wel, dat dit vreselijke monster het op mij voorzien heeft. Het kan ieder ogenblik hier komen. Daarom ben ik mijn boom aan het versterken, begrijp je wel. Want ik zal mezelf tot het uiterste verdedigen.'
Salomo knikte en zei dat hij het volkomen met Paulus eens was. 'Ik zal je wel helpen met vechten, als dat nodig is,' verklaarde hij moedig. 'Hoe heet de vijand?'
'Dat weet ik niet precies,' zei Paulus.
'Ik heb hem nog niet helemaal gezien. Alleen zijn poten, hè. Of eigenlijk ook niet zozeer zijn poten als wel de sporen van die poten. En dat zijn net pannenkoeken. Daarom heb ik dat monster voorlopig maar pannenkoekpoot genoemd, want zie je...'
Hier zweeg Paulus plotseling en staarde naar de poten van Salomo.
'Wat zie je?' vroeg de raaf.
'Sloffen,' antwoordde Paulus.
'O ja, sloffen,' zei Salomo bedremmeld, 'die draag ik tegenwoordig omdat ik zulke koude voeten had. Ik heb ze zelf gemaakt en daarom zijn ze niet zo erg mooi, maar ze zitten warm en dat is...'
Salomo zweeg opeens, keek naar zijn sloffen, toen naar Paulus, daarna naar de omheining en plotseling begon hij te lachen... te lachen tot hij ervan over de grond rolde.
'Ja, lach jij maar,' mopperde Paulus, 'help mij liever al die palen weer uit de grond te trekken!'

(WORDT VERVOLGD)

BOUTERBODE 71
REDACTIE Maarten J. de Meulder
POSTADRES Dobbenwal 47 – 9407 AD Assen
MAILADRES info@demeulder.nl

ABONNEMENT – BB71 t/m 75: € 8,50 op REKENING – NL97 INGB 0003 9454 95 t.n.v. Uitgeverij De Meulder, Assen – of via aankoop in de webwinkel van www.demeulder.nl

VORMGEVING Rudy Vrooman, Zaandam
VERANTWOORDING PAULUS-ILLUSTRATIES

TIJDSCHRIFTCODE ISSN 1388-2465